

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

**TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARARDA MEYDANA GELEN
DEĞİŞİKLİK
(İHRACAT BEDELLERİ HAKKINDA)
04 EYLÜL 2018**

KAPSAM

İşbu çalışma, 04.09.2018 tarihli Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ(ihracat Bedelleri Hakkında) kapsamında hazırlanmıştır.

- İşbu çalışma; **Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında)*** hakkında kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanmıştır.
- Tebliğe göre, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 8'inci maddesi kapsamında düzenlemeler yapılmıştır. Bahse konu madde; «*ihracat bedellerinin tasarrufu serbesttir. Bakanlık ihtiyaç duyulması halinde ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir*» şeklinde ifade edilmektedir.
- Daha önce, Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'da 08.02.2018 tarihli değişiklikle ihracattaki kambiyo takibi kaldırılmıştır. Bunu takiben 04.09.2018 tarihiyle beraber yeni düzenlemeler getirilmiştir.

*Söz konusu Tebliğ için: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/09/20180904-2.htm>

- Yapılan değişiklik kapsamında Türkiye’de yerleşik olan kişiler tarafından gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedeller, ithalatçı firmanın ödeme yapmasını takiben **doğrudan** ve **gecikmeksizin** ihracat aracılık eden bankaya transfer edilir veya getirilir. Bahse konu bedellerin fiilen ihracın gerçekleştiği tarihten itibaren **180 gün** içerisinde yurda getirilmesi gerekmektedir.
- Bahse konu bedellerin **en az %80’inin belirtilen süre içerisinde** bir bankaya **Döviz Alım Belgesine*** bağlanarak **satılması zorunlu tutulmaktadır**. Kanaatimizce bu zorunluluk, yurtdışından getirilen döviz cinsinden bedellerin **en az %80’inin** bankalar nezdinde Türk Lirasına çevrilmesinin gerekli olduğunu ifade etmektedir.(Söz konusu zorunluluğa ilişkin yorumlamalar önümüzdeki süreç içerisinde takip edilecektir).
- İhracat işlemlerine ilişkin bedeller şu şekillerde yurda getirilebilir;
  - ✓ Akreditifli Ödeme,
  - ✓ Vesaik Mukabili Ödeme,
  - ✓ Mal Mukabili Ödeme,
  - ✓ Kabul Kredili Akreditifli Ödeme,
  - ✓ Kabul Kredili Vesaik Mukabili Ödeme,
  - ✓ Kabul Kredili Mal Mukabili Ödeme,
  - ✓ Peşin Ödeme.
- İhracat bedelinin, yolcu ile beraber **efektif(banknot)** olarak yurda getirilmesi mümkündür. Fakat, bu bedellerin gümrük idarelerine beyan edilmesi **zorunlu tutulmuştur**.

*Döviz Alım Belgesi: Bankalar, özel finans kurumları, yetkili müesseseler, PTT ve Kıymetli maden aracı kuruluşları tarafından tüm efektif ve döviz alımları sırasında düzenlenen belgedir.

- Peşin döviz karşılığında ihracatın **24 aylık süre** zarfında gerçekleştirilmesi **zorunludur**. İhracat belgeleri kapsamında(Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi) sağlanan peşin dövizlerin kullanım süresi ek süreler de dahil olmak üzere belge süresi kadar olacaktır.
- Tamamı tek seferde iade edilemeyen veya süresi içerisinde ihracatı gerçekleştirilemeyen peşin dövizler **prefinansman*** hükümlerine tabi olabilecektir.
- Bunlara ilave olarak, **180 günlük süre kapsamında diğer istisnalar** şu şekildedir;
  - ✓ Yurt dışına müteahhit firmalarca yapılacak ihracat bedelinin **365 gün**,
  - ✓ **Konsinye**** yoluyla yapılacak ihracat bedelinin **180 gün**,
  - ✓ Yurtdışına geçici ihracı yapılan malların verilen süre veya ek süre içinde yurda getirilmemesi veya bu süreler içerisinde satılması halinde bedelin **90 gün**,
  - ✓ Kredili veya kiralama yoluyla yapılan ihracatta, ihracat bedelinin **90 gün** içinde yurda getirilerek bankalara satılması zorunlu tutulmaktadır.
- T.C. Ticaret Bakanlığı'nca, söz konusu Tebliğ'in yayımlanmasını müteakiben, **firmalara geçici ihracata ilişkin olarak daha önce sağlanmakta olan süre uzatımı kolaylıklarının bundan böyle sağlanamayacağı**, bahse konu Tebliğde yer alan hususlara tamamen uyulacağı hususu ifade edilmektedir.

*Prefinansman: Prefinansman, ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerle ilgili mal ve hizmet alımlarının finansmanında kullanılmak üzere, firmaların bizzat kendilerince yurtdışındaki alıcıdan veya uluslararası finans kuruluşlarından döviz ya da efektif olarak sağladıkları ve Türkiye'deki bankalar aracılığıyla kullanabildikleri kredilerdir.

**Konsinye: Malların mülkiyeti firmaya ait olmakla beraber satılmak üzere başka bir firmaya gönderilmiş mallar Konsiye mallar olarak tanımlanır.

- İhracat bedellerinden **indirim konusu** olabilecek unsurlar;
- ✓ İhracatla ilgili **navlun***, sigorta primi, komisyon, ardiye, depolama, antrepo, gümrük resmi, harç ve faktöring masrafları ile uluslararası para piyasalarında geçerli faiz oranlarını geçmemek üzere iskonto giderleri gibi masraflar için yapılacak indirimler ile konsinyasyon yoluyla ihraç edilen mallarla ilgili nakil, muhafaza, bakım ve **fümügasyon****, rafa(manipulasyon), satış ve benzeri masrafların ihracat bedelinden mahsubu veya görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde döviz transferi talepleri bankalarca incelenip sonuçlandırılır.
- ✓ Ticari teamüllerin gereği olarak satış akdinde veya akreditiflerde ayrıca varış yerinde tartı ve analiz yapılması şartı bulunuyorsa, tartı ve analiz sonucunda tespit edilen vezin noksanlığı veya kalite farkı ile ekspertiz ve tahkim ücretleri ve rafa (manipulasyon) masraflarının (hariçteki gözetme firmaları ücretleri dahil) mal bedelinden mahsubu veya görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde döviz transferi talepleri bankalarca incelenip sonuçlandırılır.

*Navlun: Deniz hukukunda taşıyanın belirli bir ücret karşılığında, gemisini kısmen ya da tamamen taşıtana tahsis ederek ya da tahsis etmeksizin bir yükü deniz yoluyla taşımaya yüklediği sözleşmedir.

**Fümügasyon: Fumigasyon, (Fumigation) bir tür zararlılardan korunma metodudur. Zararlı olduğu düşünülen haşere, böcek ve bakteriler, kapalı bir ortamda gaz halde kimyasal maddeler verilerek boğulmasıdır.

- ✓ Bedel getirme süreleri içinde yurda getirilen ihracat bedelleri; ihracatçının ithalat bedelleri, sermaye hareketlerine ilişkin ödemeleri, görünmeyen işlemlere ilişkin giderleri ve transit ticaretinin alış bedeli ile söz konusu süreler içinde bankalarca mahsup edilebilir.
- ✓ Dış ticaret mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen mal ihraç ve ithalinde, tarafların aynı kişiler olması ve ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubu mümkündür.
- ✓ Üçüncü ve dördüncü paragrafta belirtilen haller dışında kalan talepler Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır. İhracat bedellerinden mahsuba izin verilen hallerde, ihracat bedelleri süresi içinde yurda getirilmiş sayılır. Mahsuba tabi tutulan kısım için mahsup tarihinde geçerli döviz alış kuru üzerinden döviz alım ve satım belgeleri düzenlenir.

- Konuyla ilgili ***dikkat edilmesi gereken hususlar*** ise şu şekildedir;
- ✓ İhraç edilen malların bedelinin süresinde yurda getirilerek, bankalara satılmasından ve ihracat hesabının süresinde kapatılmasından **ihracatçılar** sorumludur.
- ✓ **İhracata aracılık eden bankalar** ihracat bedellerinin yurda getirilmesini ve satışının yapılmasını izlemekle yükümlüdür.
- ✓ Alacak hakkının satın alınması suretiyle ticari riskin bankalar veya faktöring firmalarınca üstlenilmesi durumunda, ihracat bedelinin yurda getirilmesi ile ilgili sorumluları belirlemeye ise **Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.**
- 29.08.2018 tarihli **Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar(Karar Sayısı:52)** kapsamında, Ek Madde 1 ile **Vergi Dairesi Başkanlıkları ve Vergi Dairesi Müdürlükleri** bu Kararın uygulanması kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenecek görevleri yerine getirmekle yükümlüdür.

- Yurtdışından getirilen ihracat bedellerinin noksanlığı konusunda **sorumluluk sınırı** ise **her bir gümrük beyannamesi itibariyle** şu şekilde sıralanabilir;
- ✓ **100.000 ABD doları** veya **eşitini aşmamak üzere** mücbir sebeplerin varlığı dikkate alınmaksızın beyanname veya formda yer alan bedelin **%10'una kadar noksanlığı olan** ihracat hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline bakılmaksızın terkin(silinmek) edilmek suretiyle kapatılır.
- ✓ **200.000 ABD doları** veya **eşitinin aşmamak üzere**, mücbir sebep halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname ve formda yer alan bedelin **%10'una kadar açık hesaplar** ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne terkin edilmek suretiyle kapatılır.
- Her bir gümrük beyannamesi itibariyle, **200.000 ABD doları** veya **eşitini aşan noksanlığı** olan açık hesaplara ilişkin terkin talepleri mücbir sebepler ile haklı durumlar göz önünde bulundurulmak suretiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.
- Süresi içinde kapatılmayan ihracat hesapları aracı bankalarca **5 iş günü içinde** muamelenin safhalarını belirtecek şekilde yazılı olarak ilgili **Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilecektir.**

- Sorumluluk sınırı kapsamında bahsi geçen **mücbir sebepler** ise;
  - ✓ İthalatçı veya ihracatçı firmanın infisahı, iflası, konkordato ilan etmesi veya faaliyetlerini daimi olarak tatil etmesi, firma hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmesi, şahıs firmalarında firma sahibinin ölümü,
  - ✓ Grev, lokavt ve avarya hali,
  - ✓ İhracatçı veya ithalatçı memleket resmi makamlarının karar ve işlemleri ya da muhabir bankaların muameleleri dolayısıyla hesapların kapatılmasının imkânsız hale gelmesi,
  - ✓ Tabii afet, harp ve abluka hali,
  - ✓ Malların kaybı, hasara uğraması veya imha edilmesi,
  - ✓ İhtilaf nedeniyle dava açılması veya tahkime başvurulması şeklinde belirtilmiştir.

- Bunun yanı sıra; belirlenen 180 günlük süreye ilişkin ihracat bedellerinin getirilmemesi veya Türk Lirasına çevrilmemesi halinde uygulanacak yaptırımların ne olduğuna ilişkin açık bir hüküm olmamakla beraber ilgili tebliğ kapsamında **1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'un 3.maddesinde yer alan yaptırımların uygulanacağı aşikârdır.** Bahse konu madde uyarınca; «Cumhurbaşkanının bu Kanun hükümlerine göre yapmış bulunduğu genel ve düzenleyici işlemlerdeki yükümlülüklerine aykırı hareket eden kişi, üçbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idari para cezası ile cezalandırılır» şeklinde olası bir durumda uygulanacak yaptırımlara yer verilmektedir.
- Düzenlemeye farklı bir açıdan bakılacak olursa; ihracat bedellerinin yurda getirilip Türk Lirasına çevrilmesinin farklı sorunların yaşanmasına sebep olabileceği düşünülmektedir. İhracatçının yurtiçindeki tedarikçilerine döviz cinsinden borcu varsa, düzenleme kapsamında yurtdışından getirdiği ihracat bedellerini önce Türk Lirasına çevirecek ardından yurtiçi tedarikçilerine döviz cinsinden ödeme yapmak için tekrar döviz satın almak zorunda kalacaktır. Bu durum ihracatçının kur riskiyle karşı karşıya kalmasına sebep olabilecektir.
- Yine üstünde durulması gereken farklı bir nokta ise KDV iadelerinde yaşanabilecek olası sorunlardır. Düzenlemede yer alan 180 günlük süre zarfında yurtiçine getirilmeyen ve Türk Lirasına çevrilmeyen ihracat bedelleri kapsamında söz konusu dönemlerde ihracattan doğan KDV iadelerinde sorun yaşanabileceği düşünülmektedir.

- İhracatçıların olası bir sorunla karşılaşmamaları açısından düzenlemeleri takip etmeleri ve doğru şekilde yorumlamalarının faydalı olacağı gözlemlenmektedir.
- Tebliğde belirtilen hükümler **04.09.2018** tarihinden itibaren **6 ay** süresince geçerli olmakla beraber, Türkiye’de yerleşik kişilerce bu Tebliğin yürürlükte bulunduğu süre içinde fiili ihracı gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedel getirme süresinin bu Tebliğin yürürlükten kalktığı tarihten sonra sona ermesi halinde bu Tebliğ hükümleri uygulanmaya devam edilmektedir.
- **Sonuç olarak;** 04.09.2018 tarihinde Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ ile yurtdışından Türkiye’ye getirilen ihracat bedellerinin en az %80’inin bankaya satılmasında ihracatçılara ve ihracata aracılık eden bankalara **sorumluluk** ve **yükümlülükler** getirilmiştir.

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmalkarlık kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arızı zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.